

Meniň geň söýgim / hekaýa

Category: Goşgular, Hekaýalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 22 января, 2025

Meniň geň söýgim / hekaýa MENIŇ GEŇ SÖÝGIM

Men özümiň hiç kime aýtmasyz, hiç kime görkezmesiz saýyp ýören dünýämi tanşu-nätanyş adamlara nämüçin aýan etjek bolup ýörendigime hiç düşünip bilmedim. Indi welin, gorkymam ýok, şübhämem. Gaýtam öz-özüme düşýnerin, baryny aýyl-saýyl ederin, dagy bolmanda, ýene bir sapar öz owadan dünýämde bir pursat ýaşap gorerin. Onsoňam, öz ýüregini ho-ol baýyrlaryä eteginde surat ýaly doäup galan güýz gussasyna siňip gidýän ýodalara,

çapgyn ýellerden ykyşak gözläp, gidere ýer tapmaýan, göcünden galan ýaraty gazlara, mahal-mahal ýadyňa düşüp, göwnüne ak şöhle çayýan, önde-soňda baryljak nätanyş röwşen kenara... ýadygär goýup gitmekçi bolýan adamyň aç-açan gürrüňem, bary bir, bu hasapçyl aňlamazlara syr bolup galar, aňlaýanlar bolsa meniň özüm bilen bir adamdyr. Diýmek, men muny öz – özume gürrüň beryärin.

Her hal bu geň hikmetiň öz başymda bar ekenligine haýran galyp ýörün. Derrewem öz –özümi köşesdirjek bolýaryn: awara – şahyr, ham hyýal kyssaçy, göýende – derwüş borsuň – da, beýle kysmat senden sowa geçermi diýsene. Ýone ara böwšeňlik düşdigi, meniň öz-özüme seredip duran gözlerim haýpygelijilik bilen hakykaty aýdyp gaýyp bolýar: „Seniň öz islegiň şoldy... Şeýle-de boldy. Seniň özüň günükär...“

...Ahyr bir gün men bäs ýyllap başlık okap, tas boş diýen ýaly çykandygyma göz ýetirdim-de, ýene kitaplaryň ummanyna gark bolup gitdim. Dogrusy, mende bilmekden, öwrenmekden, akyň ýetirjek bolmakdan başga maksat ýokdy. Göýä bir ajap eser döredýän ýaly, men öz – özümi döretmäge girişdim ... elbetde, men muňa gynanamok, ýone salgym ýaly kämille aşa gümra bolup, şeýle täsin ýalñyşyň üstünden bararyn öýdemokdym. Jöwher ýaly saplanyp, deňiz ýaly söýginiň syryna, genji – hazynasyna öwrülerin öýdýärdim ... Şeýle bolmadym näme?!

Bir gün meniň iş otagymdaky telefon jyňnyrdady.

– Alo, kitaphanamyka? Salam!

– Ýok. Kitaphana däl, ýone kitaphana meňzeşräk bir ýer...

– Bagışlaň... Kitaphana meňzeş ýer bolanda nähili bolýa? Nire bolýa?

– Nähili diýsemkäm? Bu ýer bir garyp şahyryň işgärler öýli – öýüne gaý

dandan soň ýeke özuniň galyp, tä daň atýanca azat erkin işleýän ýeri. Kim bilyär, birden goşgy diňläsiňiz gelse ýa – da içiňiz gysyp, kimdir biri bilen gürleşesiňiz gelse, islän wagtyňz şu nomere aýlaýyň...

– Stranno... Do swidaniýa. Bagışlaň.

Men özýmiň ýone keýpine aýdyp goýberen bu sözlerimiň yzynyň şeýle öwrüm aljakdygy hakynda pikirem etmändim. Gijäniň bir mahaly ýene telefon jyňnyrdady. Gündiz jaň eden nätanyş gyzyň tanyş sesi...

– Garyp şahyry ukudan oýaran-a däldirin.

Hakykatdanam, oýaly-ukyly bir ýagdaýadym. Şonuň üçin hemise

dogryňy sözlemeli diýen kadama görä jogap berdim:

- Men oýa wagtymam ukuda ýaly, düýş görüp ýoren ýaly.
- Bagışlaň, siz islän wagtyňz jaň edäýiň diýdiňiz. Oýun eden bolmagyňyzam ahmal ýöne siz, hakykatdanam, şahyrmy?
- Çynymy aýtsam – bilemok. Ýöne söz diýen zat meni hiç erkime goýanok. Onsoň tebipleriň, gadym zamanlardaky lukmanlaryň adam aýagy sekmedik ýerlerden derman otlary çöpläp ýörshi ýaly, menem sözleri, pikirleri, duýgularы seljerjek bolup gümra bolup ýörün.
- Men hiç haçan şahyr adam bilen gürleşip göremok. Kyn görmeseňiz, maňa bir goşgy okap beräýiň? Sözem beripdiňiz.
- Oýun edýän-ä dälsiňiz?
- Çynym, ynanaýy!
- Onda üns bilen diňläň. Men size „Söz hakynda söz“ atly goşgy okap berjek.
- Diňleyän.

«*Suw*» diýen söz «*guw*» sözüne meñzeşdir,
«*Suw*» diýen söz meñzeşdir «*luw*» sözüne,
Aňlasaň bularyň bary demdeşdir –
Alysdaky göm-gök «*arzuw*» sözüne.

«*Yaz*» diýen söz «*yar*» sözüne meñzeşdir,
«*Gyş*» sözünden çisňäp durandyr «*ýagyş*».
«*Tomus*» «*yssy*» sözün ýadyňa salar,
«*Güýz*» sözüniň «*küýseg*» manysy barmış.

Söz sözleseň, saýlap sözle sözme – söz,
Söz söze ýakyndyr, söz söze daşdyr.
Söz aýtmazdan sözläp durany üçin,
«*Göz*» diýen söz «*söz*» sözüne meñzeşdir.

Bože moý! Siziň munyňyz tapmaça ýaly boldy. Men – biolog. Menden aýyp gürmäň. Ýene bir sapar gaýtalap beräýiň. Soň men bu goşgyny ýene gaýtalap okap berdim. Biolog gyz hoşal bolup, ertir şu mahallar jaň etjekdigini aýdyp hoşlaşdy. Şeýdip, biziň telefonly söhbetdeşligimiz başalandı. Elbetde, meniň durmuşymda söýgä meñzeşräk zatlar bolupdy, ýanyma gelip-gidýän, jaň edipizar edýän gyzlaram ýok däldi, ýöne men muny olara meñzetmejek bolup geň hyýala gol berdim. Ol meniň

şertimi haýran galyp, hemem uly şatlyk bilen kabul etdi. Meniň şertli adym Şahyr, oňada men öz islegime görä Selbinýaz diýip at goýdum. Sebäbi köpden bări öz hyýaly dünýämdäki owadan gyza "Salam, Selbinýaz" diýip, ýuzlenýändigimi, şol ady nämüçindir oňat görýändigimi aýdanymda, ol garşy bolup durmady. Ol islän wagty maňa jaň edäýmeli. Şeýdip, biziň ýarym oýun – ýarym çyn, ýarym hakyky-ýarym hyýaly dünýämiz döredi. Men oňa Ýeseninden, Baýrondan, Blokdan, italýan, ýapon şahyrlaryndan goşgy okap berýärdim. Göwnüme bolmasa ol meniň öz şygyrlarymy hasam oňat görýän ýalydy. Ol maňa gaýta-gaýta «Etekgalada akrap» atly goşgymy okadardy...

*„Gök arçaly kert kemerde-uçutda
Bulutlar asyl –asyl ... goňur... goňur...
Gögerçinler – kepderiler üçekde
pasyr... pasyr... gugur... gugur...“*

Ýola rowan güýzüň göçümde,
Ýel yraýan baglaň içinde,
Ah, meniň yrga söýgumiň üstüne,
Ah, meniň ýygra söýgimiň üstüne –
Ýa ýagyş ýagar ýa gar,
Ýa ýagyş ýagar, ýa gar...
Ýa ýagyş ýagar, ýa gar,
Ýa ýagyş ýagar, ýa gar...

– Bilyäñizmi näme, Şahyr? Men käte pikirimde, käte bolsa aýnaň oñünde durup, siziň bilen gürleşýän. Men siziň bu goşgyňzy aýdyma öwürdim. Diňläň...

Ol pianinony çalyp, aýdyma hiňlendi: «Ýa-a-a ýagyş ýagar, ýa-a-a gar... Ýa-a gar...“

– Şahyryň biolog gyz bilen ýüzbe-ýüz duşuşasy gelenokmyka?

– Köle gonan guw ýaly seni ürküzerin öydüp gorkýan. Meniň göwnüme, sen hemiše parç bolan otlary depeläp, owunjak ak gülli meýdanda aýakýalaň ylgap ýören ýaly... Seniň «Salam, Selbinýaz! Sonam, Selbinýaz!“ diýesim gelip dur...

– Şu gün biri-birimiziň deňämizden salamlaşman geçip giden bolmagymyzam ahmal...

- Awtobusda ýa-da trolleybusda bile bir oturgyçda oturan bolmagymyzam ahmal... Men uzyn, syrdam, şar gara saçly...
- Menem uzyn boýly, ak ýüzli, şar gara saçly...
- Men seni ýitirerin öydüp gorkýan, Selbinýaz!
- Menem... Gaty gorkýan...
- Meniň saňa tarap ylgasym gelýä, Selbinýaz!
- Men gorkýan... Goşgy okap bersene?
- Täze ýazan goşgymy okaýynmy?
- Okasana.

Aziýa!

Aziýa!

Tukat Aziýa!

Sen ýumşak ogluňdan bolma asyýa...

Bir gün ak gaýaňda gül bolup biterin,

Reňkim asman ýaly hem biraz syýa.

Gören haýran galar,

Hiç ýetmez aňy –

Daşlaryň ýüregne söýgi sygmandyr.

Muny önde-soňda, heý, bilen barmy?!

Men behişdiň güli, adym-ryzwandyr!

– Alo! Alo! Sen nirede? Meniň seni göresim gelýär, Ryzwan!

Ryzwan! Eşidýärmiň, meniň seni göresim gelýä!

– Sonam, Selbinýaz...

– Ryzwan...Seniň adyň näme bolsa-da, men saňa Ryzwan diýjek...

– Sonam, Selbinýaz...

...Indi muny ýazgyt ýa kysmat diýip düşündirjek bolup oturmagyň geregi ýok. Men nä dip, nämüçin beýle samsyk hem gorkunç oýun etdimkäm? Heý, bu bir boljak zatmy diýsene? Nämüçin seniň iş ýeriňi, öý adresiňi ýa telefon nomeriňi ýazyp almadymkam? Men seniň adyň familiýaňy-da bilemok ahyryn. Seniňem bar bilýän zadyň diňe meniň iş telefonyň. Sen meniň redaksiýada işleýändigimem bileňog-a... Saňa näme boldy? Sen näme üçin maňa jaň edeňok, Selbinýaz! Men seni nireden gözlemeli? Oňžmden çykсаňam-a, men seni tanap biljek däl! Men näme etmeli?! Garaşmaly däl! Onda näme etmeli? Bu tükeniksiz sowallar meniň

huşumy çasyrды. Kimdem näme sorajagymy, nädip düşündirjegimi bilip bilemok. Bir hepde on gün töweregi telefondan gözümi aýyrman oturanymdan soñ, halys bolup keselhana düşdüm. Keselhanadan çykýançam, dostum meniň ornumda oturyp nobatçylyk etdi... İş stoluň üstündäki aýnanyň aşagynda goýan ýazgym eýýäm-haçan saralyp-solup gitdi: Haýışnama! Kim «Şahyr ýa-da Ryzwan barmy?» diýip sorasa, adyny, familiýasyny, adresini, telefon nomerini ýazyp alyň! Hökman ýazyp alyň!

Soñ meniň telefon nomerim täzelendi, iş ornum täzelendi, gammussa täzelendi... Men öz telefon nomerimiň täze eýesini tapyp, oňada şol ýazgyny galdyryp gaýtdym. Emma bu hijranyň hiç soňy gelmedi. Saña näme boldy, Selbinýaz? Seni nireden, nädip gözlemeli, Selbinýaz? Meni gözläp tap ahyryn, Selbinýaz!

Men bir başga dünýäden şu dünýä ýekelik dünýäsine sürgün edilen ýaly boldum-la!

Goşgularymy, saña okap beren goşgularymy gazetde çap edenoklar. Çap etseler, sen meniň adymy, familiýamy bilerdiň. Sen nirede? Saña näme boldy, Selbinýaz!

Meniň janköyer dostum üç-dört sapar täsin synag geçirip görüpdir. Ol üýşmek bolup duran gyzlaryň arasyna baryp «Selbinýaz!» diýip gygyrypdyr. Bir gezek bir gyz oňa «Hawwa, men Selbinýaz. Siz kim? Men-ä sizi tanamadym?» diýende ol tas guş bolup uçan ekeni. Emma Şahyrly, telefonly gürrüni düşündirjek bolupdyr welin, «Sen, oglan oýnajak adamyňy daşdan gözle» diýip, öýkeläp gidipdir.

Şeýdip, aýlar geçdi, ýyllar geçdi. Meniň şar gara saçlarym agaryp gitdi...

Indi men «Salam, Selbinýaz» diýen aýdymy diňläp bilemok. Köplenç uzak bir ýola ugramakçy mahalym ýa-da sähralyklarda, dagda-damanada ýeke özüm gezip ýörkäm söze sygmaýan şekilleri bir pursat synlasam, şar gara saçly, gaşlary galam bilen çzyylan ýaly nätanyş hem tanyş gyz-gelinleri görsem öz owadan hem gussaly söýgim ýadyma düşyär...

Men indi şondan bări ýeke gezmäni gowy görýän, sebäbi diňe ýeke wagtym seniň barlygyňy duýup bilýärin. Men indi şondan bări kämähäl birden bir ullakan söýgä uçraýjak ýaly, hem gorkup hem tolgunyp ýasar ýörün...

Ahmet HALMYRAT. Hekayalar